

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 31 januari 1946 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen lagutskott åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående justitieombudsmansämbetets förvaltning under år 1945.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarier, vilka år 1945 förts i nämnda expedition, dels protokoll över de av justitieombudsmannen under året verkställda inspektionerna, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början att justitieombudsmannen Folke Rudewall dels begagnat sig av semester under tiderna den 25 juni—den 24 juli och den 27 augusti—den 8 september, dels på grund av sjukdom åtnjutit ledighet från ämbetets utövande under tiden den 2 oktober—den 30 november 1945 samt att under nämnda tider justitieombudsmannens av riksdagen utsedde ställföreträdare hovrättsrådet Nils Beckman förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade, ävensom redogörelse för ett ärende, som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning mot viss tjänsteman.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, och meddelar därvid att han, i likhet med vad tidigare skett, under denna avdelning intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1945 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen

nedannämnda dagar under år 1945 till Konungen avlåtna framställningar och utlåtanden, nämligen

den 12 februari över upprättad promemoria angående nedbringande av arbetsbalansen i högsta domstolen;

den 16 juni angående omreglering av domsagorna inom Västerbottens län;

den 20 juni angående skyldighet för domstol m. fl. att till kontrollstyrelsen meddela uppgift om åläggande för den, som dömts villkorligt, att avhålla sig från bruk av rusdrycker;

den 22 juni angående åtgärder för vinnande av bättre kommunikation mellan överdomstolarna och den rättssökande allmänheten;

den 22 september rörande ett inom socialdepartementet av tillkallad utredningsman avgivet betänkande med förslag angående kommissionärsväsendet vid statens förvaltningsmyndigheter m. m.; samt

den 18 oktober angående ändring av bestämmelserna om förverkande av anstånd, som enligt lagen den 28 juni 1918 angående villkorlig straffdom medgivits i fråga om vissa frihetsstraff, m. m.

Justitieombudsmannen Rudewall har under år 1945 inspekterat domstolar och andra myndigheter inom Kalmar, Västmanlands och Väster-norrlands län, varjämte han förrättat inspektion av vårdanstalten å Hall. Tjänstförrättande justitieombudsmannen Beckman har verkställt inspektion av domstolar och andra myndigheter i Gotlands län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsberättelsen till de därunder förda protokollen.

Över de under år 1945 handlagda klagomålen och anställda åtalen m. m. meddelas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes under år 1945 diarieförda ärenden har uppgått till 836.

Vid 1945 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 43

Under år 1945 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän: genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarieförts — ett antal av 466

samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av . . 206

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 715

Av berörda 715 ärenden hava under år 1945:

1) såsom återkallade avskrivits	3
2) till annan myndighet överlämnats	17
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	263

4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	55
5) utan åtgärd avskrivits	133
6) till åtal hänvisats	6
7) föranlett annan åtgärd än åtal	168
8) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	2
och äro vid 1945 års slut:	
9) i avbidan på infordrad förklaring, påminnellers avgivande eller annan utredning vilande	50
10) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	11
11) på prövning beroende	7
	Summa 715

Under år 1945 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 6 ärenden beslutits anställande av åtal, nämligen

på grund av förd klagan i	4
av annan anledning i	2
	Summa 6

För nedan angivna fel eller försummelse i tjänsten har förordnats om åtal mot:

- 1) e. poliskonstapel för misshandel av anhållen person (sid. 12 o. f.);
- 2) t. f. taxeringsintendent för kränkande uttalanden i tjänsteskrivelse (sid. 142 o. f.);
- 3) t. f. poliskommissarie för obehörigt anhållande (sid. 121 o. f.);
- 4) e. o. länsbokhållare för försummelse vid mottagande av handlingar i depositionsärende;
- 5) borgmästare för försummelse i fråga om tillsyn av förmyndarvården; samt
- 6) t. f. borgmästare för försummelse i fråga om handläggningen av rannsakningsmål.»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser de av 1945 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga dels de av 1945 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under år 1945 vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels sådana i nyssberörda förteckning upptagna ärenden, som vid utgången av år 1945 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels ärenden, som hos Kungl.

Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1945 men vid samma års början voro i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling dessa ärenden undergått under år 1945, dels ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1945 och vari under år 1945 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 31 januari 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Bergquist*, *Karl Emil Johanson*, *Westman*, *Löthner* och *Olofsson* samt fruar *Sjöström-Bengtsson* och *Svenson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* och *Berg*, fru *Gustafson* samt herrar *Ljungberg*, *Landgren*, *Gustafsson* i *Lekåsa*, *Sundström* i *Vikmanshyttan* och *Jonsson* i *Skutskär*.
